

КОЗАЧЕНКО А. О.,
аспірант кафедри кримінального
процесу
(Національна академія внутрішніх
справ)

УДК 343.163:343.132(477)
DOI <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.2.2.35>

ОСОБЛИВОСТІ КРИМІНАЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРОКУРОРА ПІД ЧАС ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО ПІДОЗРУ У КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ ЩОДО ОКРЕМОЇ КАТЕГОРІЇ ОСІБ

У статті надано уніфіковане поняття повідомлення про підозру в кримінальних провадженнях щодо окремої категорії осіб як додаткової спеціальної гарантії захисту осіб, щодо яких здійснюється особливий порядок кримінального провадження від необґрунтованого притягнення до кримінальної відповідальності, політичної репресії, примусового усунення від виконання своїх посадових або професійних обов'язків передбаченої гл. 37 Кримінального процесуального кодексу України, яка встановлює вичерпний перелік суб'єктів, які мають право повідомляти їм про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, шляхом складання або підписання повідомлення про підозру, роз'яснення її суті, покладення обов'язку не допустити порушень закону під час збирання доказів або мотивування процесуального документа, кваліфікації дії підозрюваного. Процесуальна діяльність прокурора щодо порядку повідомлення про підозру, а також порядку повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри є обов'язковим етапом кримінального провадження на стадії досудового розслідування, єдиним та уніфікованим для застосування під час кримінального провадження і щодо осіб, визначених у ст. 480 Кримінального процесуального кодексу України, значення якої полягає у формулюванні підозри, початку притягнення особи до кримінальної відповідальності й відрахування строку досудового розслідування, визначенні загальних напрямів подальшого розслідування, виникненні кримінальних процесуальних правовідносин між державними органами, які здійснюють процесуальне керівництво і ведуть кримінальне провадження й особою, якій повідомлено про підозру та яка включає в себе визначені автором складові. Доведено, що здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва зобов'язаний призначений прокурор (або група прокурорів), що не виключає їх права за посадою та можливості за бажанням бути внесеними до Єдиного реєстру досудових розслідувань та здійснювати нагляд за додержанням законів під час проведення досудового розслідування у формі процесуального керівництва.

Ключові слова: прокурор, кримінальна-процесуальна діяльність, кримінальне провадження, процесуальний порядок, підозра, повідомлення про підозру, окрема категорія осіб.

Kozachenko A. O. Peculiarities of the prosecutor's criminal-procedural activities when reporting suspicions in criminal proceedings against a separate category of persons

The article provides a unified concept of notification of suspicion in criminal proceedings against a separate category of persons as an additional special guarantee

of protection of persons subject to a special procedure of criminal proceedings against unjustified prosecution, political repression, forced removal from the performance of their official or professional duties provided for ch. 37 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, which establishes an exhaustive list of subjects who have the right to notify them of a suspicion of committing a criminal offense by drawing up or signing a notice of suspicion, clarifying its essence, imposing an obligation not to allow violations of the law during collection of evidence or motivation of a procedural document, qualifications of the suspect's actions. Procedural activities of the prosecutor regarding the procedure for notification of suspicion, as well as the procedure for notification of a new suspicion or a change to a previously notified suspicion, are a mandatory stage of criminal proceedings at the pre-trial investigation stage, a single and unified one for application during criminal proceedings and for persons specified in Article 480 of the Criminal Procedural Code of Ukraine, the meaning of which is the formulation of suspicion, the beginning of bringing a person to criminal responsibility and the deduction of the period of pre-trial investigation, the determination of the general directions of further investigation, the emergence of criminal procedural legal relations between state bodies that exercise procedural leadership and conduct criminal proceedings and the person, which has been notified of the suspicion and which includes the components identified by the author. It has been proven that the appointed prosecutor (or a group of prosecutors) is obliged to supervise the observance of laws during a pre-trial investigation in the form of procedural guidance, which does not exclude their right by position and the possibility to be included in the Unified Register of Pre-trial Investigations and to supervise compliance with laws during pre-trial investigation in the form of procedural guidance.

Key words: *prosecutor, criminal procedural activity, criminal proceedings, procedural order, suspicion, notification of suspicion, a separate category of persons.*

Якісне законодавство є одним із чинників, що забезпечує законність правозастосування. Це особливо гостро відчувається у кримінальному судочинстві, де процес доказування винуватості чи невинуватості особи повинен здійснюватися лише законними засобами, без допущення істотних порушень прав і свобод людини, оскільки особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню доти, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду, а обвинувачення не може ґрунтуватися на доказах, одержаних незаконним шляхом (ч. 3 ст. 62 Конституції України) [1]. Причини дефектів норм кримінального процесуального законодавства можуть бути найрізноманітнішими, але їхні наслідки підривають довіру до системи кримінальної юстиції та змушують громадян сумніватися у здатності держави забезпечити права і законні інтереси кожної особи, яка бере участь у кримінальному провадженні [2].

У той же час, ст. 24 Конституції України передбачає, що громадяни мають рівні конституційні права і свободи та є рівними перед законом [1]. КПК України також передбачає рівність перед законом і судом. А саме в ч. 1 ст. 10 зазначено, що не може бути привілеїв чи обмежень у процесуальних правах, передбачених КПК, за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних чи інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, громадянства, освіти, роду занять, а також за мовними або іншими ознаками [2].

Загальний порядок повідомлення про підозру передбачений у главі 22 Кримінального процесуального кодексу (КПК) України. У той же час, у главі 37 закріплені особливості повідомлення про підозру окремій категорії осіб. Ці привілеї мають публічно-правовий характер, який покликаний захищати незаконне втручання у виконання професійних обов'язків, встановлення системи особливих заходів державного захисту від перешкоджання виконанню

покладених на них обов'язків і здійсненню наданих прав. Дане положення впливає також із ст. 6 КПК України, яка передбачає його дію щодо будь-якої особи, крім випадків кримінального провадження щодо окремої категорії осіб, визначених главою 37 КПК України [4].

Відповідно до ст. 480 КПК України особливий порядок кримінального провадження застосовується стосовно визначеної категорії осіб [3]. Таким чином, у КПК України закріплений єдиний процесуальний порядок повідомлення про підозру окремій категорії громадян України, щодо яких виникають ускладнення кримінальної процесуальної форми, тобто додаткові гарантії, що надаються державою, порівняно з главою 22 КПК України.

Як з цього приводу зазначає О. В. Капліна: «...закріплюючи таку гарантію для названих вище категорій осіб, законодавець був переконаний, що встановлює норму-виняток, застосування якої буде затребуване вкрай рідко, бо саме вони мають бути опорою суспільства, їм ми довіряємо не лише свою долю, а й долю держави, вони не можуть вчиняти дії *contra jus et fas* (проти закону та справедливості), а якщо таке сталося, то закон мусить передбачити щодо них додаткові гарантії. Правова природа таких гарантії полягає у тому, що вони не можуть розглядатись як особисті привілеї, а навпаки, мають публічно-правове призначення та служать засобом захисту від необгрунтованого притягнення до кримінальної відповідальності, політичної репресії, примусового усунення від виконання своїх посадових або професійних обов'язків» [2].

Далі, ст. 481 КПК України закріплено спеціальний порядок повідомлення окремих категорій осіб про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, а також встановлено вичерпний перелік суб'єктів, які мають право повідомляти окремим категоріям осіб про підозру у вчиненні злочину. Так, письмове повідомлення про підозру здійснюється: 1) адвокат, депутату місцевої ради, депутату Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сільському, селищному, міському голові – Генеральним прокурором, його заступником, керівником обласної прокуратури в межах його повноважень; 2) народному депутату України, кандидату у Президенти України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Голові або іншому члену Рахункової палати, прокурору Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Директору або іншому працівнику Національного антикорупційного бюро України, заступникам Генерального прокурора, Голові Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступнику – Генеральним прокурором (виконувачем обов'язків Генерального прокурора) або заступником Генерального прокурора – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури; 3) судді, судді Конституційного Суду України, призначеному на час виконання ним обов'язків у суді, Голові, заступнику Голови, члену Вищої ради правосуддя, Голові, заступнику Голови, члену Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, працівникам Національного антикорупційного бюро України – Генеральним прокурором або його заступником; 3-1) судді Вищого антикорупційного суду – Генеральним прокурором (виконувачем обов'язків Генерального прокурора); 4) Генеральному прокурору – заступником Генерального прокурора [3].

Наведена різноманітність суб'єктів зі сторони обвинувачення, які уповноважені повідомляти повідомлення про підозру особам зі спеціальним статусом, наголошує Е. Ф. Іскендеров, дає підстави для виокремлення в межах вище окресленої класифікаційної групи кримінальних процесуальних гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру особі зі спеціальним статусом у досудовому розслідуванні окрему їх підгрупу. Зокрема, в залежності від статусу особи, яка користується спеціальним статусом, кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру особі зі спеціальним статусом у досудовому розслідуванні поділяються на:

- кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру адвокату, депутату місцевої ради, депутату Верховної Ради Автономної Республіки Крим, сільському, селищному, міському голові;
- кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру народному депутату України, кандидату

у Президенти України, Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини, Голові або іншому члену Рахункової палати, прокурору Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, Директору або іншому працівнику Національного антикорупційного бюро України, заступникам Генерального прокурора, Голові Національного агентства з питань запобігання корупції, його заступнику;

– кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру судді, судді Конституційного Суду України, присяжному на час виконання ним обов'язків у суді, Голові, заступнику Голови, члену Вищої ради правосуддя, Голові, заступнику Голови, члену Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, працівникам Національного антикорупційного бюро України;

– кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру Генеральному прокурору [5, с. 175].

Спеціальна процедура повідомлення окремої категорії осіб про підозру за ст. 481 КПК України має на меті створення механізму, за якого кримінальне переслідування цих осіб може бути розпочато виключно вищим посадовим складом органів прокуратури, що одночасно покликано забезпечити належне дотримання прав та гарантій, наданих цим особам за законом. Як зазначають фахівці-процесуалісти, основною умовою здійснення повідомлення про підозру стосовно народних депутатів, є наявність достатніх доказів. Процесуальне становище підозрюваного-народного депутата України необхідно розглядати відповідно до таких умов: поява підозрюваного у кримінальному провадженні з моменту повідомлення народному депутату про підозру відповідно до ст. 481 КПК України; письмова форма повідомлення з одночасним врученням пам'ятки про його процесуальні права та обов'язки одночасно в день його складання; забезпечення прав підозрюваного стороною обвинувачення та захисником під час досудового розслідування; можливість імперативного (примусового) забезпечення виконання підозрюваним покладених на нього обов'язків у кримінальному провадженні [6, с. 11].

Норми, аналогічні ст. 481 КПК України, містяться у відповідних законах України, що унормовують статус певних осіб. Наприклад, у Законах «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (2012 р., зафіксована імперативна вимога про те, що повідомлення про підозру адвоката у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснене виключно Генеральним прокурором, його заступником, прокурором Автономної Республіки Крим, області, міста Києва та міста Севастополя (п. 13 ч. 1 ст. 23); «Про Уповноваженого з прав людини» (1997 р.) повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення може бути здійснено Уповноваженому лише Генеральним прокурором» (ст. 20); «Про судоустрій та статус суддів» (2016 р.) судді може бути повідомлено про підозру у вчиненні кримінального правопорушення лише Генеральним прокурором або його заступником (п. 4 ст. 49) та ін.

Таким чином, аналізуючи правові приписи, зазначені в ст. 481 КПК України, треба враховувати, що:

по-перше, випадки, зміст, порядок вручення та зміна письмового повідомлення про підозру відбувається у відповідності із загальними положеннями КПК України (ст. 276–279), під час якого враховуються особливості, зазначені в гл. 37 КПК України;

по-друге, особливості провадження, що містяться в гл. 37 КПК, також диференційовані залежно від статусу особи, який вона має, здійснюючи певні державні або суспільні функції;

по-третє, для правильного розуміння специфіки кримінального провадження щодо окремих категорій осіб, положення гл. 37 КПК України треба розглядати в нерозривному зв'язку з іншими законами, які комплексно визначають правову основу їх діяльності (наприклад, законами України «Про судоустрій та статус суддів», «Про прокуратуру», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ін.). Кожному із цих нормативних актів притаманний свій основний предмет правового регулювання. Ті ж питання кримінального процесу, що в них включені, мають не основне значення. Вони являються фрагментарними, оскільки окреслені у зв'язку з регламентацією не кримінальних процесуальних питань, а організаційних і спеціальних [4].

Процесуальний порядок повідомлення про підозру, а також порядок повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри є єдиним та уніфікованим для застосування під час кримінального провадження і щодо осіб, визначених у ст. 480 КПК України. На думку Х. М. Танривердієва, здійснення повідомлення про підозру таким суб'єктам складається з двох етапів: I) складання тексту повідомлення (ст. 277 КПК України); II) безпосереднє вручення повідомлення та роз'яснення по суті (ст. 278 КПК України). Таке повідомлення має бути здійснене лише тією особою, яка його склала, і в жодному разі не може бути доручене іншій особі. В іншому разі у контексті доручення відповідно до ст. 36, 481 КПК України Генерального прокурора (виконувача обов'язків Генерального прокурора) або заступника Генерального прокурора – керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури щодо вручення іншим прокурором письмового повідомлення народному депутату України (ст. 480 КПК), право на яке прямо не передбачене кримінальним процесуальним законом, може розглядатися як мінімізація гарантій діяльності цих осіб [6].

Водночас на нашу думку, процесуальний порядок повідомлення про підозру окремої категорії осіб дещо ширший, й включає наступні обов'язкові етапи:

1. Необхідність встановлення підстав повідомлення про підозру

Як зазначає з цього приводу О. В. Капліна, підозра – це обґрунтоване припущення слідчого та/або прокурора про причетність особи до вчинення кримінального правопорушення, яке формалізоване у повідомленні про підозру, та має бути перевірено для спростування або підтвердження. Повідомлення про підозру – це процесуальна діяльність, зміст якої полягає у складанні слідчим або прокурором письмового повідомлення про підозру та його врученні особі відповідно до ст. 276–279 КПК України [7, с. 238].

На наш погляд, варто погодитися з позицією М. А. Погорецького та В. О. Гринюка, які, аналізуючи зміст глави 22 КПК України, окремо розмежовують такі фундаментальні категорії інституту повідомлення про підозру:

а) підозра як припущення про вчинення особою кримінально караного діяння;
б) письмове повідомлення про підозру як процесуальне рішення;
в) повідомлення про підозру як комплекс процесуальних дій, який включає в себе складання та вручення повідомлення про підозру, роз'яснення процесуальних прав підозрюваного, суті підозри, внесення відповідних відомостей до ЄРДР, а в разі якщо повідомлення про підозру згідно з п. 6 ч. 1 ст. 40 КПК України здійснює слідчий, то цей комплекс процесуальних дій включає в себе такі дії: складання проекту повідомлення про підозру, погодження його з прокурором, вручення повідомлення про підозру, роз'яснення процесуальних прав підозрюваного, суті підозри, внесення відповідних відомостей до ЄРДР. Письмове повідомлення про підозру не може набути в процесуальному аспекті якості дійсності, реальної тільки внаслідок створення, складання та погодження його певними уповноваженими суб'єктами кримінального процесу. Сам факт складання письмового тексту повідомлення про підозру без його безпосереднього вручення особою, зазначеною у ст. 481 КПК України, не може бути розцінене як виконання нею усього комплексу дій, що охоплюють поняття «здійснити повідомлення про підозру». Крім того, законодавець на нормативному рівні передбачає не тільки складання та вручення процесуального документа – повідомлення про підозру особі, а й роз'яснення його по суті, що додатково свідчить про виконання всього комплексу дій, які охоплюють поняття «здійснити повідомлення про підозру» [8; 9, с. 63].

2. Складання письмового повідомлення про підозру

Відповідно до ч. 1 ст. 110 КПК України процесуальними рішеннями є всі рішення органів досудового розслідування, прокурора, слідчого судді, суду. Частина 3 цієї статті передбачає, що рішення слідчого, прокурора приймається у формі постанови. Постанова виноситься у випадках, передбачених КПК України, а також коли слідчий, прокурор визнає це за необхідне. При цьому слід звернути увагу на те, що законодавець, на відміну від повідомлення про підозру, окремо виокремлює у ч. 4 ст. 110 КПК України обвинувальний акт як процесуальне рішення, яким прокурор висуває обвинувачення у вчиненні кримінального

правопорушення і яким завершується досудове розслідування. Обвинувальний акт повинен відповідати вимогам, передбаченим у ст. 291 КПК України.

Сама собою підозра без її юридичного оформлення є тільки гіпотезою та не породжує правових наслідків. Тобто, як повідомлення про підозру не може відбутися без письмового його оформлення, так і письмове повідомлення про підозру не може розглядатися як процесуальний документ без здійснення процедур, пов'язаних з його врученням особі та роз'яснення його змісту та процесуальних прав підозрюваного. Таким чином, буквально трактування змісту вербальної конструкції «письмове повідомлення про підозру здійснюється» у ст. 481 КПК слід тлумачити як вказівку законодавця на обов'язковість у встановлених у ній випадках Генеральному прокурору України (виконувачу обов'язків Генерального прокурора), його заступнику, керівнику регіональної прокуратури не тільки скласти письмове повідомлення про підозру особам, зазначеним у ст. 480 КПК, але й реалізувати його шляхом особистого вручення цим особам.

3. Вручення письмового повідомлення про підозру

Як випливає з тексту ст. 278 КПК України, за певних умов вручення такого повідомлення може здійснюватися як прокурором, так і слідчим, який проводить досудове розслідування, чи прокурором, який здійснює процесуальне керівництво у відповідному провадженні. Вручення такого повідомлення здійснюється у спосіб, передбачений ст. 135 КПК України для вручення повідомлень, тобто надіслання поштою, електронною поштою чи факсимільним зв'язком тощо.

Визначений у ст. 481 КПК України прокурор вручає письмове повідомлення особі в день його складання, а у випадку неможливості такого вручення – у спосіб, передбачений КПК для вручення повідомлень.

Письмове повідомлення про підозру затриманій особі вручається не пізніше 24 годин з моменту її затримання. У випадку, якщо особі не вручено повідомлення про підозру після спливу 24 годин з моменту затримання, така особа підлягає негайному звільненню.

Вручення повідомлення про підозру можна розглядати як процесуальну дію, за допомогою якої особу повідомляють про прийняте щодо неї процесуальне рішення, – письмове повідомлення про підозру. Специфікою такої процесуальної дії, як вручення повідомлень, зокрема повідомлень про підозру, є відсутність необхідності додаткової фіксації її результатів у протоколі, оскільки факт отримання повідомлення підтверджують особистим підписом особи безпосередньо в такому повідомленні. Проте зазначене не виключає можливості фіксації вручення письмового повідомлення про підозру за допомогою технічних засобів, відповідно до ст. 107 КПК України [9, с. 61–62].

Тим часом, на практиці Генеральний прокурор України, його заступники та керівники регіональних прокуратур дуже рідко особисто повідомляють про підозру. Вони підписують письмовий документ повідомлення про підозру, але вручення, роз'яснення його суті та прав підозрюваного особі доручають слідчому, який розслідує кримінальне провадження.

Принципово важливим є те, що відповідно до положень КПК і складання зазначеного процесуального акту, і його вручення має здійснюватися однією і тією ж особою – слідчим або прокурором – процесуальним керівником. При цьому слідчий чи прокурор, які не склали повідомлення про підозру, не наділені КПК правом вручати його. Так, згідно з ст. 277 КПК повідомлення про підозру має містити, зокрема, такі відомості: прізвище та посаду слідчого, прокурора, який здійснює повідомлення (п. 1 абз. 2 ч. 1); підпис слідчого, прокурора, який здійснив повідомлення (п. 8 абз. 2 ч. 1). Отже, в обох випадках ідеться про одну й ту саму особу прокурора. Більше того, за структурою повідомлення про підозру, визначеною в кодексі й навіть розбитою на пункти, підпис прокурора, який здійснив повідомлення про підозру, ставиться після роз'яснення прав підозрюваного (п. 7 абз. 2 ч. 1). Тому роз'яснити права підозрюваного має виключно слідчий, прокурор, який прийняв процесуальне рішення, – склав, тобто здійснив, повідомлення. Вручення повідомлення про підозру як процесуальну дію не може вчиняти особа, яка не складала цей документ. Це також випливає із ч. 2 ст. 276 КПК, за якою до осіб, котрі не наділені правом повідомляти про підозру, але

мають право повідомляти права затриманій особі – підозрюваному, віднесені лише службові особи, які згідно із законом затримали таку особу. Інші випадки роз'яснення прав підозрюваного особою, котра не здійснює повідомлення, законом не передбачені [10].

4. Повідомлення підозрюваному про його права

Прокурор вручає підозрюваній особі пам'ятку про її процесуальні права та обов'язки, що передбачені ст. 42 КПК України одночасно з їх повідомленням. На прохання підозрюваного, прокурор зобов'язаний детально роз'яснити кожне із зазначених прав:

1) мати захисника і побачення з ним з дотриманням умов, що забезпечують конфіденційність спілкування, до першого та перед кожним наступним опитуванням, на присутність захисника під час опитувань, а за відсутності коштів на оплату послуг захисника – скористатися послугами захисника за рахунок держави;

2) давати пояснення або не говорити нічого з приводу підозри проти нього чи у будь-який момент відмовитися відповідати на запитання;

3) на повідомлення членів сім'ї, близьких родичів чи інших близьких осіб про своє затримання і місце перебування;

4) оскаржувати рішення, дії та бездіяльність слідчого, державного обвинувача, суду.

5. Внесення прокурором даних до ЄРДР

До ЄРДР невідкладно вносяться дата та час повідомлення про підозру, правова кваліфікація кримінального правопорушення, у вчиненні якого підозрюється особа, з зазначенням статті (частини статті) закону України про кримінальну відповідальність.

Окрім основного повідомлення про підозру, в кримінальному провадженні може виникнути необхідність у повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри. У таких випадках процедура повідомлення про нову підозру або зміну раніше повідомленої підозри майже не відрізняється від попередньої.

Таким чином, формуючи систему нормативних приписів щодо процедури здійснення повідомлення про підозру особам, вказаним у ст. 480 Кримінального процесуального кодексу України, необхідно враховувати: 1) випадки, зміст, порядок вручення та зміна письмового повідомлення про підозру відбувається у відповідності із загальними положеннями КПК України (ст. 276–279) із врахуванням особливостей визначених гл. 37 КПК України; 2) особливості провадження за гл. 37 КПК України диференційовані залежно від статусу особи та здійснюваних функцій; 3) положення гл. 37 КПК України необхідно розглядати в нерозривному зв'язку з іншими законами, які комплексно визначають правову основу їх діяльності (наприклад, закони України «Про судоустрій та статус суддів», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та ін.).

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Капліна О. В. Повідомлення про підозру: протистояння правових позицій сторін обвинувачення та захисту. *Право України*. 2017. № 12. С. 74–81. URL: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_2017_12/
3. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон від 13 квіт. 2012 р. № 4651-VI. *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
4. Особливості досудового розслідування щодо окремої категорії осіб : наук.- метод. реком. / О. О. Юхно, С. С. Абламський, Т. Г. Фоміна, Р. П. Чича, В. В. Романюк, О. В. Захарченко. Харків : ХНУВС, 2017. 60 с.
5. Іскендеров Е. Ф. Кримінальні процесуальні гарантії сторони обвинувачення як суб'єкта доказування під час здійснення повідомлення про підозру у досудовому розслідуванні. *Вісник кримінального судочинства*. 2020. № 1–2. С. 174–187.
6. Танривердієв Х. М. Досудове розслідування у кримінальних провадженнях щодо народних депутатів України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 «Кримінальний

процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність». Київ, 2020. 20 с.

7. Капліна О. В. Підозра у кримінальному провадженні: поняття, ознаки, сутність. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2013. № 1(5). С. 238–242.

8. Погорецький М. А., Гринюк В. О. Засуджені без підозри. *Закон і бізнес*. 2018. № 44 (1394) 03.11-09.11.2018. URL: http://zib.com.ua/ua/print/135115-nadmirna_zavantazhenist_prokuroriv_ne_vipravdovue_porushen_z.html

9. Гладун О. З., Зелінський О. В. Повідомлення про підозру: кримінальна процесуальна дихотомія. *Вісник Національної академії прокуратури України*. 2018. № 2 (54). С. 58–72.

10. Гра поза правилами: проблемні питання пред'явлення підозри спеціальному суб'єкту та її обґрунтованість. Різні підходи до правозастосування. *Науково-практичне дискусійне обговорення ключових питань правозастосування*. НААУ. 20 с. URL: https://unba.org.ua/assets/uploads/26569b0fb3685970dcb3_file.pdf

